

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs

Pērses iela 2, Rīga, LV-1011, tālr. 67031703, e-pasts pasts@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

23.09.2021 Nr. 2-5n/9008

Latvijas Zvērinātu advokātu padomei
padome@advokatura.lv

Par Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas
patieso labuma guvēju ziņošanas risinājuma
izmantošanu

2021. gada 12. augustā un 26. augustā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā (turpmāk – Reģistrs) saņemti zvērināta advokāta (turpmāk – Iesniedzējs) kā pilnvarotā pārstāvja 2021. gada 12. augusta un 26. augusta iesniegumi (turpmāk – Iesniegumi), kuros cita starpā norādīts, ka Iesniedzējam īstenojot sekmīgu klientu pārstāvību tiesiskajās attiecībās ar Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (turpmāk – Komisija), nepieciešama identificējošā kā arī kontaktinformācija par personām, kas Reģistra ziņošanas tīmekļvietnē plg.ur.gov.lv (turpmāk – PLG ziņošanas risinājums) iesniegušas ziņojumus par, iespējams, nepatiesi sniegtu informāciju par patieso labuma guvēju virknē saistītu sabiedrību. Iesniegumā norādīts, ka ziņotāji tiks izsaukti un nopratināti par faktiem un apstākļiem, kas ir bijuši par pamatu šādu ziņojumu iesniegšanai. Vienlaikus Iesniedzējs Reģistrā iesniedza arī PLG ziņošanas risinājumā iesniegto ziņojumu izdrukas, kuras tam izsniegusi Komisija.

Ņemot vērā Iesniegumus un tajos pausto informāciju Reģistrs vērš Latvijas Zvērinātu advokātu padomes (turpmāk – Padome) uzmanību uz turpmāk minēto.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Likums) izveides mērķis ir definēts 2. pantā, tas ir - novērst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu. Savukārt jēdziens “noziedzīgi iegūti līdzekļi” skaidrots Likuma 4. pantā, bet darbības, kas klasificējamās kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija vai terorisma finansēšana noteiktas Likuma 5. pantā. Vienlaikus Likumā noteikti subjektu pienākumi pirms darījuma attiecību uzsākšanas vai atsevišķos gadījumos darījuma attiecību uzsākšanas brīdī, identificēt klientu, kā arī veikt tā izpēti, noskaidrojot patieso labuma guvēju,¹ lai pilnvērtīgi īstenotu mērķi. Tāpat Likumā reglamentēta Likuma subjekta rīcība šaubu gadījumā par juridiskās personas patieso labuma guvēju faktisko atbilstību, kā arī identificējot aizdomīga darījuma pazīmes. Likumā šauri interpretētas kā Likuma subjektu, tā citu kompetento institūciju tiesības un pienākumi.

¹ Likuma “Grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā” anotācija. Pieejama: <http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/736D7AA29B15CCDBC22573B500478ABE?OpenDocument>

Likuma subjekti, kā arī kontroles un uzraudzības institūcijas, konstatējot, ka klienta izpētes gaitā noskaidrotā informācija par patieso labuma guvēju neatbilst Reģistra vestajos reģistros reģistrētajai informācijai, nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā paziņo par to Reģistram (Likuma 18. panta 3.¹ daļa). Savukārt Reģistrs saņemot minēto informāciju nekavējoties, bet ne vēlāk kā vienas darbdienu laikā, nepieņemot atsevišķu lēmumu, reģistrē brīdinājumu, ka reģistrētā informācija par patieso labuma guvēju, iespējams, ir nepatiesa (Likuma 18. panta 3.² daļa). Atbilstoši minētā panta 3.³ daļai Likuma prasību izpildei informācija par šā panta 3.² daļā minētajā kārtībā reģistrētajiem brīdinājumiem ir pieejama likuma subjektiem, kā arī tiesībaizsardzības iestādēm, uzraudzības un kontroles institūcijām līdz brīdim, kad persona, kas šā panta 3.¹ daļā minētajā kārtībā paziņojumu iesniegusi, to atsauc vai arī tiesībaizsardzības iestāde informē Reģistru, ka nav pamata uzskatīt, ka reģistrētā informācija par patieso labuma guvēju būtu nepatiesa.

Jāņem vērā, ka apzināti nepatiesu ziņu sniegšana par patieso labuma guvēju Reģistram ir krimināli sodāma rīcība. Ievērojot minēto, gadījumos, kuros Likuma subjekti klientu izpētes ietvaros vai kompetentās iestādes citu darbību izpildes ietvaros konstatē, ka noskaidrotā informācija par patieso labuma guvēju neatbilst Reģistra vestajos reģistros pieejamajai informācijai, ir pamats uzskatīt, ka, iespējams, iesniegtā informācija Reģistrā nav atbilstoša. Tātad, iespējams, juridiskā persona Reģistram iesniegusi nepatiesu informāciju, un ir pamats uzsākt izvērtēšanu, vai nav noticis attiecīgs noziedzīgs nodarījums.² Ievērojot minēto, secināms, ka Likuma subjektu vai kontroles un uzraudzības institūciju sniegtā informācija, ka juridiskā persona, iespējams, Reģistram sniegusi nepatiesu informāciju par tās patiesajiem labuma guvējiem pēc būtības ir kriminālprocesa informācija, kas nosūtāma tiesībsargājošajām institūcijām pārbaudes veikšanai. Likumdevējs ir arī norādījis, ka nav pamata iesniegto paziņojumu (turpmāk arī ziņojums) padarīt plašāk publiski pieejamu, kā tikai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas vajadzībām.³

Vienlaikus Iesniedzējs Iesniegumos kā pamatojumu informācijas izsniegšanai atsauca arī uz Likuma 18. panta 3.¹ daļu, kurā reglamentēta kārtība kā uzraudzības un kontroles institūcijas sniedz Reģistram uzraudzības un kontroles institūcijas reģistrēto likuma subjektu un to darbinieku, kuri deleģēti paziņot par neatbilstošu informāciju, identificējošos datus, kontaktinformāciju un citu informāciju, kas Reģistram nepieciešama paziņojumu sistēmas darbības nodrošināšanai. Attiecībā uz minēto Reģistrs norāda, ka saskaņā ar vadlīniju⁴ “**Vadlīnijas ziņošanai par iespējams nepatiesi sniegtu informāciju par patieso labuma guvēju Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram**” (turpmāk – Vadlīnijas) 9. punktā noteikto piekļuve PLG ziņošanas risinājumam tiek nodrošināta personai, kura ir autentificējusies, izmantojot tīmekļvietnē pieejamos autentifikācijas līdzekļus, un ir iekļauta uzraudzības un kontroles institūcijas Reģistram iesniegtajā sarakstā. Minētā informācija Reģistram iesniedzama, lai izvairītos, ka PLG ziņošanas risinājumam piekļūst personas, kuras atbilstoši Likumā noteiktajam nav tiesīgas nedz iesniegt ziņojumu, nedz aplūkot publicētos brīdinājumus. Savukārt Vadlīniju 4. punktā noteikts, ja Likuma subjekts vai uzraudzības un kontroles institūcija, konstatē, ka noskaidrotais patiesais labuma guvējs (arī, ja ziņas par konkrētu patieso labuma guvēju noskaidrot nav iespējams) neatbilst nevienam no reģistrētajiem patiesajiem labuma guvējiem (pēc būtības ir cita persona) vai nav reģistrēts kā patiesais labuma guvējs, likuma subjekts, kā arī uzraudzības un kontroles institūcija iesniedz paziņojumu Reģistram, izmantojot PLG ziņošanas risinājumu. Paziņojumā cita starpā norādot:

- 1) ziņas par juridisko personu, par kuru tiek iesniegts paziņojums:
  - a. reģistrācijas numurs;

² Likuma “Grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā” anotācija. Pieejama:

<http://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/4BB13AB66D7D4F19C22583D10052D381?OpenDocument>

³ Likuma “Grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā” anotācija. Pieejama:

<http://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/4BB13AB66D7D4F19C22583D10052D381?OpenDocument>

⁴ Apstiprinātas ar Reģistra galvenā valsts notāra 2020. gada 19. novembra rīkojumu Nr. 1-7/57

- b. nosaukums;
  - c. reģistrēto patieso labuma guvēju, kas neatbilst noskaidrotajam patiesajam labuma guvējam.
- 2) Ziņas par noskaidroto patieso labuma guvēju/-iem:
- a. vārds;
  - b. uzvārds;
  - c. personas kods vai dzimšanas datums;
  - d. papildus ziņas (nav norādāmas obligāti), tostarp ziņas par personu apliecinošu dokumentu, valstspiederību un pastāvīgās dzīvesvietas valsti.
- 3) Paskaidrojumu, kurā norāda par patiesā labuma guvēja noskaidrošanas un pārliecināšanās procesā noskaidroto.

Savukārt Reģistram jau publicējot brīdinājumu, jāatspoguļo informācija par reģistrētā brīdinājuma iekļaušanas datumu, kā arī sekojošu informāciju par juridisko personu, par kuru reģistrēts brīdinājums:

- 1) nosaukums;
- 2) reģistrācijas numurs;
- 3) reģistrētā informācija (tai skaitā iepriekš reģistrētā (vēsturiskā)) par patieso labuma guvēju, par kuru iesniegts paziņojums un reģistrēts brīdinājums:
  - a. vārds;
  - b. uzvārds;
  - c. personas kods vai dzimšanas datums;
  - d. Ja reģistrētā informācija par patieso labuma guvēju ir patiesa, bet nepilnīga, reģistrētajā brīdinājumā tiek atspoguļota visa reģistrētā informācija par patieso labuma guvēju un apliecinājums, ka reģistrētā informācija ir nepilnīga.

Ievērojot minēto secināms, ka likumdevējs, ņemot vērā paziņojumā ietvertās informācijas sensitivitāti, ir ne vien noteicis tai ierobežotas pieejamības statusu, bet arī ierobežojis publicējamās (publiski pieejamās) informācijas apjomu. Lai arī Likuma subjektiem, gan kompetentajām institūcijām pieejamā informācija par juridiskās personas patiesajiem labuma guvējiem ir plašāka nekā Reģistram⁵, Likuma subjekta vai kontroles un uzraudzības institūcijas rīcībā esošā un Reģistram iesniegtā (papildu) informācija par faktisko patieso labuma guvēju – kamēr tā nav apstiprināta ar Kriminālprocesa likumā noteikto līdzekļu palīdzību ir vien Likuma subjekta vai kontroles un uzraudzības institūciju deleģēto personu subjektīvais viedoklis, kas nedrīkst ietekmēt citu Likuma subjektu vai kontroles un uzraudzības institūciju darbību.

Savukārt ziņojuma iesniedzēja identificējošā informācija netiek publiskota PLG ziņošanas risinājumā, jo Likuma subjektiem vai kontroles un uzraudzības institūcijām, kā arī to deleģētajām personām Likuma prasību izpildei nepieciešamā informācija jau atspoguļota brīdinājumā. Proti, publicētā brīdinājuma mērķis ir kalpot Likuma subjektiem par signālu, ka informācija par patieso labuma guvēju, iespējams, ir nepatiesa, nevis norādīt identificējošo informāciju par personu, kas to sniegusi. Turklāt, jāņem vērā arī Latvijas teritoriālais lielums, apdzīvotība, kā arī Likuma subjektu un to deleģēto personu skaita attiecība pret reģistrētajām juridiskajām personām, kā arī to patiesajiem labuma guvējiem, kas nereti ir ne vien publiski pazīstamas personas, bet arī personas, kam Latvijas komercvidē ir “svars”. Līdz ar to, publicējot identificējošo un kontaktinformāciju par, piemēram, Likuma subjekta deleģēto personu pastāv iespējamība, ka pie šīs personas vērsīsies cits Likuma subjekts vai tā deleģētā persona, kas saistīta ar patieso labuma guvēju, par kuru iesniegts ziņojums, ar lūgumu skaidrot konkrētā ziņojuma iemeslus. Lai izvairītos no iespējamās vērsšanās pret Likuma subjektiem, kontroles un uzraudzības institūcijām un to deleģētajām personām kā pret fiziskām personām, vienlaikus saglabājot arī efektīvu ziņošanas mehānismu, likumdevējs ir stingri noteicis publiskojamās informācijas apjomu.

⁵ Likuma “Grozījumi Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā” anotācija. Pieejama:

Attiecībā uz PLG ziņošanas risinājumā iesniegto ziņojumu pieejamību norādāms sekojošais. Saskaņā ar Vadlīniju 11. punktā noteikto personas, kurām ir nodrošināta piekļuve PLG ziņošanas risinājumam, var pievienot papildu lietotājus, kuriem saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir tiesības iesniegt paziņojumus par, iespējams, nepatiesi sniegtu informāciju par patiesajiem labuma guvējiem Reģistram, kā arī piekļūt reģistrētajiem brīdinājumiem. Nodrošinot piekļuvi PLG ziņošanas risinājumam, Reģistrs piešķir personām atšķirīgas piekļuves tiesības (lomas) – “Ziņotāja institūcijas administrators” (turpmāk – Administrators) tiek piešķirta Likuma subjekta atbildīgajai personai, par kuru informāciju sniegusi uzraudzības un kontroles institūcija. Savukārt “Ziņotāja institūcijas lietotājs” (turpmāk – Lietotājs) loma tiek piešķirta personai, kuru PLG ziņošanas risinājumam pievienojis Administrators. Ņemot vērā paziņojumā iekļauto ziņu sensitivitāti – tā saturu var aplūkot (atsevišķos gadījumos labot) tikai vienas institūcijas ietvaros. Proti, ja paziņojumu iesniegusi kredītiestāde, tad citiem lietotājiem, piemēram, Iesniedzējam šis paziņojums nav pieejams, ja vien tas nav kredītiestādes deleģētā persona ko apliecina PLG ziņošanas risinājumā piešķirtais lietotāja statuss. Turklāt, saskaņā ar Vadlīniju 19. punktu PLG ziņošanas risinājuma funkcionalitāte nodrošina, ka tikai reģistrētos brīdinājumus saraksta veidā iespējams lejupielādēt .xls formātā, kā arī katru atsevišķi .pdf formātā – iesniegtos paziņojumus nav iespējams lejupielādēt.⁶

Izskatāmajā gadījumā pēc Iesniedzēja lūguma Komisija, iepriekš vienojoties ar ziņojuma iesniedzēju, ir izsniegusi tam rediģētus ziņojumus, dzēšot lietotāja identificējošo informāciju (dažiem paziņojumiem dzēsts arī uzraksts “lietotājs”), atstājot tikai informāciju par lietotāja statusu, kā arī iesniegtā ziņojuma saturu. Turklāt, kā norādīts iepriekš – ziņojumi iegūti apejot sistēmas funkcionalitāti⁷. Lai arī Iesniedzējs ziņojumus ieguvis tiesiskā ceļā, proti, tos tam izsniegusi Komisija - ziņojumos norādītā informācija Iesniedzējam nepieciešama administratīvā procesa ietvaros, lai īstenotu klientu pārstāvību tiesiskajās attiecībās ar Komisiju. Norādāms, ka “klientu pārstāvība attiecībās ar Komisiju” neklasificējas kā “likuma prasību izpilde”, kas ļautu Iesniedzējam izmantot PLG ziņošanas risinājumā publicētos brīdinājumus. Savukārt attiecībā uz PLG ziņošanas risinājumā iesniegtajiem ziņojumiem un to saturu Likumā apzināti nav iekļauta atsauce uz minētās informācijas pieejamību, kā arī tās izmantošanu, jo kā skaidrots jau iepriekš - kamēr tā nav apstiprināta ar Kriminālprocesa likumā noteikto līdzekļu palīdzību ir vien Likuma subjekta vai kontroles un uzraudzības institūciju deleģēto personu subjektīvais viedoklis, kas nedrīkst ietekmēt citu Likuma subjektu vai kontroles un uzraudzības institūciju darbību.

Vēl jo vairāk, fakts, ka Likuma subjekta deleģētā persona ir iesniegusi ziņojumu PLG ziņošanas risinājumā nedrīkst būt par pamatu, lai cits Likuma subjekts izsauktu to un pratinātu par apstākļiem, iekšējiem riska procesiem un, iespējams, iegūtu informāciju, kas tiks izmantota nevis, lai izpildītu Likuma prasības, bet veicot ar Likuma prasību izpildi nesaistītas darbības, par ko saņemot atlīdzību.

Ievērojot minēto, Reģistrs lūdz Padomi atkārtoti informēt savus uzraugāmos par ziņošanas par, iespējams, nepatiesi sniegtas informācijas par patiesajiem labuma guvējiem kārtību, kā arī skaidrot PLG ziņošanas risinājuma izveides mērķi un tā izmantošanu. Reģistrs atgādina, ka primāri PLG ziņošanas risinājums tika izveidots, lai nodrošinātu informācijas par patiesajiem labuma guvējiem adekvātumu, pareizību un aktualitāti Reģistrā nevis kā rīks ko izmantot ar Likumu nesaistītu darbību izpildei. Tāpat norādāms, ka PLG ziņošanas funkcionalitāte tika izstrādāta ievērojot Likumā un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības, līdz ar to aicinām PLG ziņošanas risinājumu izmantot tā nodrošinātās funkcionalitātes ietvaros, kā arī ar savām darbībām neaicināt citus Likuma subjektus vai kontroles un uzraudzības institūcijas, to deleģētās personas uz darbībām, kas nav atbilstošas Likumam, kā arī izstrādātajai sistēmas funkcionalitātei.

⁶ Lejupielādes funkcija lejupielādē failu no tīmekļa lokālajā ierīcē.

⁷ Pēc ziņojuma atvēršanas dokumenta drukas priekšskatīšanas formātā dokuments nevis “nosūfīts” uz printeri, bet gan saglabāts .pdf formātā.

Ja Padome saskata, ka PLG ziņošanas risinājuma pielietojums būtu paplašināms, Padomei ir tiesības iniciēt veikt grozījumus Likumā.

Galvenā valsts notāre

G.Paidere

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Laganovska 67031760